

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINJEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izhaja vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 11.— Kr. za inosestevstvo 15.20 lir
IZKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in inosestevstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO
Računi pri pošto čekovnem zavodu: Ljubljana št. 10-351
CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana od estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Uspešne letalske akcije

Letalstvo osi zadaje Angležem neprestane udarce na kopnem in na morju

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 16. avgusta naslednje 811. vojno poročilo:

Nobenega važnejšega dogodka na egiptskem bojišču. Motilni poskusi, ki jih je sovražnik izvršil v noči na 15. t. m. v neposrednem zaledju, so bili takoj v kali zatrti.

Pet britanskih letal so italijanski in nemški letalci sestrelili v bojih v zraku, 2 drugi pa so sestrelili naši lovci v srednjem Sredozemlju.

Letalski oddelki osi so delovali nad oporišči na Malti in ponovno napadli njih vojne naprave.

V noči med 13. in 14. t. m. je sovražnik pomorski oddelek bombardiral Rod in nekater

tere bližnje kraje, nastopile pa so takoj obrambne baterije in eskadre naših motornih čolnov. Škoda, ki so jo povzročili sovražnikovi izstrelki, je neznatna. Med civilnim prebivalstvom je bila ranjena ena oseba.

Pri napadih na sovražne ladje, o čemer je bilo govora v poročilu št. 810, so se posebno odlikovali: podpolkovnik Cesare de Porto, pripadajoč 9. jati, kapitan Antonio Cumbat 102. skupine strmoglavcev, kapitan 3. torpedne skupine Dante Magagnoli, kapitan 132. torpedne skupine Giulio Graziani, kapitan 61. letalske jate Egeo Pittoni, poročnik 130. torpedne skupine Alessandro Seppi in fregatni poročnik Luigi Sola, poveljnik motornih čolnov.

Ducejeva poslanica mornarici in letalstvu

Rim, 14. avg. s. Duce je poslal Oboroženim silam Kr. mornarice in kr. letalstva naslednjo poslanico:

Častniki, podčastniki, mornarji in letalci! V dnehi 11., 12. in 13. avgusta ste po ostri bitki uničili sovražne mornariške sile, ki so se drznile še enkrat na morje Rima. Sovražnik, ki je drugače tako molčeč in obotavljajoč, je bil prisiljen, da je zaradi težkega obsega svoje katastrofe izpovedal izgube in priznal vašo sijajno zmago.

Uničene od vaših bomb in vaših torpedov ležijo njegove ladje v dnu Sredozemskega

morja. Nemški tovariši so se v bratskem tekmovalstvu z vami podnevi in ponoči borili ob vaši strani in prizadejali sovražniku smrtne udarce.

Častniki, podčastniki, mornarji in letalci! V kratkem razdobju dveh mesecev ste upognili do najbolj pekočega ponižanja ponos tiste, ki je bila nekega dne vladarica morij, zmanjšali ste njen prestiž in silo. Italijansko ljudstvo je ponosno na vas. Pozdrav Kraju! — Mussolini.

Iz Glavnega stana Oboroženih sil, 15. avgusta 1942/XX.

Teden zmag

Bolgarski komentar k dogodkom preteklega tedna

Sofija, 16. avg. s. Oficiozni list »Dnes« objavlja uvodnik pod naslovom »Teden zmaga«, v katerem piše med drugim:

Pretekli teden se je zaključil z vrsto zmag sil trojnega pakta na vseh bojiščih sveta. Strahovite udarce so utrpeli boljševiki in nova obsežna ozemlja Sovjetske zveze, ki so velikega vojaškega in gospodarskega pomena, so bila osvojena. Gospodarska bitka pri Salomonskem otočju je pomenila pravo katastrofo Angležev in Američanov, medtem ko sta Italija in Nemčija v Sredozemlju dobili eno največjih letalskih in pomorskih bitk v tej vojni in prizadejali Angliji smrten udarec. Vse to se je zgodilo v času, ko divja v Indiji upor proti britanski nadvladi. Sleherin dan beleži nove velike uspehe osi in nove katastrofe za Angleže in boljševike. Angliji ne preostaja drugo, kakor tolažba z zgodovinskimi spomini, ki ji vzbujajo nado, da bi se mogla navzlic nepretrgani verigi porazov končno le rešiti. Vendar je treba pripomniti, da ta vojna ni niti od daleč podobna nobeni prejšnji vojni. Sedanja borba ni navadna zgodovinska epizoda, temveč je borba, ki sama ustvarja zgodovino.

Vsi listi objavljajo na vidnem mestu tudi Ducejevo dnevno povelje bojevnikom v zraku in na morju, ko so se udeležili sredozemske bitke.

Sredozemlje je dokončno zaprto za Angleže

Madrid, 16. avg. s. Listi objavljajo na vidnem mestu Ducejev proglas oboroženim silam Kraljeve mornarice in Kr. letalstva, ki so se zmagovito udeležile letalske in pomorske bitke v Sredozemskem morju. Pri tem poudarjajo, da se hud udarec, ki je zadal angleško brodogradnjo z izgubo okoli 200.000 ton trgovskega ladjevja in številnih vojnih edinic, ne odraža samo v vojni moči, temveč tudi v angleških morali, saj tako hlapi od dne do dne bolj sleherni občutek premoči na morju, in to obenem z nado, da bi bilo sploh mogoče spremeniti potek vojne s posluževanjem sredozemske poti. Sredozemlje je dokončno zaprto za Angleže, kakor je to najnovejšo ponazorila angleška mornarica, ki je tu utrpela smrtni udarec, najbolj zgovorno dokazalo.

Po japonski zmagi pri Salomonskih otokih

Ameriška propaganda je docela utihnila in si ne upa objaviti ameriških izgub

Tokio, 15. avg. s. V tukajšnjih pomorskih krogih opozarjajo, da tudi po dokumentiranem japonskem uradnem poročilu o izgubah anglosaškega brodogradnjo v vodah pri Salomonskem otočju v sovražnem taboru še vedno ni besede o rezultatih pomorske bitke, nasprotno, anglosaško časopisje se je celo postavilo na stališče, ki ga v nevtralnih krogih označujejo kot

stališče »previdega zaupanja«. Razen tega so ameriški listi začeli že pisati, da je imela pomorska bitka pri Salomonskem otočju izključno obrambni pomen, kar kaže, da hočejo listi pripraviti ameriško javnost na neprijetne vesti, kar je tembolj potrebno, ker so prve dni ameriški listi triumfalno najavliali, da so zavezniški prvič prešli v ofenzivo proti Japonski.

Smrt Gandhijevega tajnika

Berlin, 16. avg. s. Nekateri listi ki objavljajo vest o nenadni smrti Gandhijevega osebnega tajnika Desija Mahadeva, pripominjajo, da je treba vzeti z rezervo na znanje vzroke, ki so po angleškem mnenju povzročili njegovo smrt. Smrt moža, ki je bil še do včeraj popolnoma zdrav in ki se nikdar ni pritoževal o srčnih motnjah, je zelo značilna, saj gre za človeka, ki je glede na svoj poseben položaj in na neumorno delovanje storil Mahatmi velike usluge in je zato verjetno, da

je bila naperjena nanj prva puščica angleške tajne službe.

Dan rumunske mornarice

Bukarešta, 15. avg. s. Ob priliki mornariške dne je mornariški minister kontra-admiral Pais naslovil na rumunske mornarje poslanico, v kateri so spominjali na prej junakiški akciji rumunskega brodogradnjo v Crnem morju in izreka nato mornarjem hvaležnost domovine. Listi pa v tej svezi opozarjajo na delovanje rumunske mornarice, ki je v času od zasedbe južne Ukrajine in Krima izvršila razen nešteto potopitev.

Prodiranje na Kavkazu se nadaljuje

Nemške in zavezniške čete so zavzele Georgijevsk — Zasledovanje sovjetskih čet v kavkaškem gorovju

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 16. avg. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja naslednje vojno poročilo:

Na kavkaškem področju so nemške in zavezniške čete zlomile odpor močnih sovražnih zaščitnih ter prodirajo dalje. V črnomorskih lukah in Kerški ožini se nadaljuje napadi na vkrcavalnice se čete in pomorski promet. Sovjetska mornarica je pri tem izgubila dve veliki transportni in dve obalni ladji, velika transportna in dve stražni ladji pa so bile poškodovane.

V severnem delu donskega loka so prebile pehotne divizije in brzi oddelki ob tesnem sodelovanju letalstva sovražne postojanke in prodirle do Dona. Madžarske čete so v uspešni borbi uničile 16 sovražnih tankov.

V prostoru pri Voronežu so lastni krajevni napadi imeli popoln uspeh. Protinapadi sovražnika so se izjalovili. Vzhodno od Vjazme in pri Rjevu so bili odbiti ponovni napadi sovražnika. Na več krajih so prešle naše čete v protinapadi. Samo pri Rjevu je bilo uničenih 71 sovjetskih tankov.

Južnovzhodno od Ilmenskega jezera in na fronti ob Volhovu so bili napadi sovražnika krvavo zavrnjeni.

Finsko letalstvo je sestrelilo 10 sovražnih letal, med njimi 9 »Hurricaneov«.

Pri poletih nad zasedenim ozemljem so bili večerj sestreljeni 1 angleški bombnik in trije lovci, nadaljnje štiri lovce pa sta sestrelili mornarica in mornariško topništvo. Po brezuspešnih dnevnih motilnih poletih je angleško letalstvo v pretekli noči zopet napadlo nekatere kraje v zapadni Nemčiji. Prebivalstvo je imelo izgube. Povzročena je bila škoda na stanovanjskih poslopjih. Nočni lovci in protiletalsko topništvo so sestrelili štiri napadajoče bombnike.

Na južni angleški obali in na vzhodu angleškega otoka je nemško letalstvo podnevi in v noči na 16. avgust bombardiralo z rušilnimi in zažigalnimi bombami vojaško važne naprave. Vsa nemška letala so se vrnila.

S finskega odseka

Helsinki, 16. avg. s. V zadnjih 24 urah je bila torpedirana in potopljena na Ladokskem jezeru nemška sovjetska topničarka. Na jezeru Onega so fnske obalne baterije pregnale sovražne ladje, ki so začele streljati na obalo. Finski lovci so večerj zmagovito prestali dva spopada s sovražnimi formacijami, ki so bile najmanj še enkrat močnejše, in so severno od Kurčstata sestrelili skupno 9 letal tipa Hurricane, ne da bi sami utrpeli izgube. Neko drugo letalo tipa Hurricane so nekateri finski vojniki se

Vsi sovražni protinapadi zavrnjeni

Berlin, 16. avg. s. V dopolnilo včerajšnjega uradnega nemškega vojnega poročila opozarjajo v vojaških krogih, da se na odseku vzhodno od Vjazme nadaljujejo srdite borbe. Ko so nemške oborožene sile zavrnile močne sovražne napade, ki so jih podpirale oklopne formacije, so pri tem uničile 28 sovjetskih tankov, obenem pa zavzele važno postojanko, ki so jo začasno zasedli boljševiki. Z uspehom so bili kronani vsi napadi nemških čet proti sovražniku, ki se obupno brani. Nemško letalstvo je učinkovito pripomoglo k uspešnemu izidu teh operacij, ko je brez prestopka bombardiralo razne župe, v katerih se obkoljene sovražne čete še vedno branijo, kakor tudi topniške baterije in oskrbovalne kolone.

Na odseku pri Rjevu so nemške čete zavrnile številne boljševiške napade, ki so jih podpirale oklopne sile. Navzlic ogromnim izgubam sovražnik trdovratno vztraja in se srdito upira proti nemškim ofenzivnim operacijam.

Na nekem drugem odseku bojišča so Sovjeti ob priliki neuspešnega poskusa protinapada izgubili 16 tankov. Vsi pehotni oddelki, ki so spremljali tanke, so bili uničeni.

Angleški teroristični napadi na nemška mesta so le še povečali odpor prebivalstva

Delavstvo v tovarnah je še povečalo proizvodnjo

Berlin, 15. avg. s. Berlinski listi objavljajo dolge dopise posebnih poročevalcev iz zapadne Nemčije, ki opisujejo porušena, povzročena zaradi terorističnih napadov britanskega letalstva v posameznih sredstvih zapadne Nemčije. Dopisniki poudarjajo visokega duha in junaško zadržanost civilnega prebivalstva. Mladina, zlasti ženske, so ohranili mirno zadržanje, ki zasluži vso pohvalo. Brutalnost terorističnih napadov je vidna vsepovsod. Civilno prebivalstvo pa je našlo v sebi čudovite sile odpora, ki so se še povečale iz mrzlega in trdega sovraštva proti Angležem, kar jim je omogočilo, da so ne le prenašali sleherni žrtev in sleherni preizkušnjo, temveč je še bolj povečalo njihovo duhovno in materialno edinstvo ter utrdilo njih moralno. Ako se Churchill glede na malo število zadetih industrijskih ciljev tolaži z veliko škodo, povzročeno na umetniških in kulturnih spomenikih, na cerkvah, bolnišnicah in javnih poslopjih ter na stanovanjskih hišah, kakor tudi z velikim številom žrtev med civilnim prebivalstvom, mora biti na drugi strani zelo razočaran glede na odlično zadržanje tamkajšnjih žensk, otrokov in starčkov, ki v svojih mestih v

strelili ob ožini Maaselskaje s strelji iz pušk. Sovjetska letala so odvrgla nekaj bomb na postajo Jaskima pri Lahdempohi, pri čemer so ranila eno civilno osebo in poškodovala nekaj poslopj. Bombardiranja sovjetskih letal nad Sortavalo in nad drugimi središči niso povzročila nobene škode. Na bojišču ob ožini Aunus je fnsko topništvo s polnimi zadetki uničilo sovražna zaklonišča čet, izdolbena v skalo. Finsko topništvo je nadalje zažgalo 15 poslopj v Lojdenoju polju.

Helsinki, 16. avg. s. V zadnjih 24 urah je fnsko topništvo na severnem odseku bojišča v vzhodni Kareliji uničilo 11 sovražnih zaklonišč, poškodovalo pa 8 ter povzročilo sovražniku občutne izgube na ljudeh. Na bojiščih ob Karelijski ožini in ožini Aunus ni bilo zabeleženih nič pomembnega. Nad Ladokskim jezerom so finski lovci sestrelili sovjetsko strmoglavno lovsko letalo tipa »PE 2«. Nocoj so sovjetska letala brez škode bombardirala Kotko.

Na srednjem odseku vzhodnega bojišča je nemško letalstvo tudi včeraj operiralo z uspehom. Uničilo je razna poljska torborašča z bombami velikega kalibra, ki so povzročile med boljševiki krvave izgube. Točni strelji nemškega topništva so izločili iz borbe nekatere sovražne baterije. Oddelki nemškega topništva, ki delujejo proti kopnim ciljem, so uničili 20 boljševiških tankov in zažgali skladišča goriva in streliva.

Južno od jezera Ilmen so Sovjeti napadali z močnimi silami v zgodnjih včerajšnjih urah, toda so bili v teku silovitih boj ne moč zavrnjeni. Na neki točki se je boljševikom posrečilo vdreti v nemške prve linije, toda ta vdor je bil kmalu zadržen, omejen in sovjetski vojniki, ki so utrpeli 250 mrtvih, izločeni iz borbe.

Na mostišče pri Volhovu so bili v kali zatrti drugi sovražni napadi. Topništvo je uničilo štiri sovjetske tanke, med tem ko je osredotočen ogenj nemškega kopnega topništva preprečil tudi vse sovražne poskuse ojačenja lastnega pritiska na nekaterih delih bojišča in poskuse pravočasne oskrbe borečih se čet. Boljševiki so torej v celoti utrpeli ta dan velike izgube na ljudeh in vojnem gradivu.

Bolgarska kraljica med italijanskimi ranjenci

Sofija, 16. avg. s. Kraljica Ivana je obiskala italijanske ranjence, ki se trenutno zdravijo v zdravilišču Banki v bližini prestolnice kot gostje bolgarske vlade. Kraljica se je nepričakovano pojavila v svojem avtomobilu in se je nato dolgo zadržala med hrabrimi bojevniki, razgovarjajoč se z njimi prijazno, z vsakim oficirjem in vsakim vojakom posebej, zanimajoč se za njih zdravstveno stanje in za njih vojaška dejanja, nakar je vsakemu posebej izročila darilo. Ranjenci so se zbrali okoli vzvišene gospe in ji vzklikali z ginenjem navdušenjem. Poveljniki skupine je poklonil vladarici v imenu vseh špek cvetja. Ko je kraljica Ivana zapuščala Banki, se navdušeno je kar ni hotelo poleči.

Skupina italijanskih ranjencev je prispevala v Sofijo, kjer je italijanski generalni konzul priredil gostom tovariški obisk, ki se ga je udeležil tudi italijanski poslanik grof Magistrati z vsemi funkcijami poslanstva in vojaškim atašejem in na katerega so prišli tudi bolgarski oficirji. Italijanski poslanik je ob tej priliki prečital utemeljitev odlikovanja s hrabrostno vojaško svetinjo, ki je bilo te dni izročeno nekemu ranjenemu poročniku, ki pripada tej skupini. Hrabri bojevniki so nato v ozračju najtoplejšega domoljubja intonirali nekaj fašističnih in vonjih pesmi.

Izreden uspeh italijanske razstave v Tokiju

Tokio, 16. avgusta. Uspeh razstave slik Leonardia je tako velik, da jo japonske oblasti izjemoma in navzile vojnemu stanju dovolile, da sme ostati razstava odprta tudi v večernih urah, da bi bil tako občinstvu omogočen obisk razstave.

600 mrtvih, 4000 ranjenih pri nemirih v Indiji

Bangkok, 15. avg. s. Navzile naporom angleške propagande, ki skuša razširiti vtis, da položaj v Indiji ni tako resen, kakor bi se zdelo, prihajajo neprestano nove vesti o nemirih v Indiji, ki se vedno znova pojavljajo in razširjajo ter dosegajo ponekod izredno silovitost.

Najboljši demanti britanskega uradnega optimizma pa je vznemirjenost v londonskih finančnih krogih zaradi naglega padca vrednosti indijskih vrednostnih papirjev. Po najnovejših vesteh se na drugi strani indijske razburjenje še dolgo ni pleglo, kar dokazuje med drugim dejstvo, da je v Dakri prišlo do ponovnih spopadov med policijo in demonstranti. Policija je streljala na množico in po britanskih uradnih podatkih je pri tem ubila 5 oseb in štiri ranila. Oddelki vojaštva, ki so hoteli prisiljati policijo na pomoč, so bili napadeni s kamenjem. Na več mestih so bile pretrgane brzojavne in telefonske zveze. Povečanje spopadov je bilo zabeležiti tudi v Kalkuti, zlasti v severni in južni delih mesta. Tudi tu sta se morala policija in vojaštvo poslužiti orožja proti indijskim demonstrantom. Da se nemiri še vedno pojavljajo, izhaja tudi iz okolnosti, da so britanske oblasti odredile, da bodo šole ves ta teden zaprte. V Benaresu je množica improvizirala velike demonstracije in so demonstranti korakali po mestnih ulicah s kongresno zastavo. Policija se je skušala te zastave polastiti, na kar je prišlo do silovitega spopada, med katerim so se policijski agenti poslužili strelnega orožja in bomb za solzenje.

Po vestih iz indijskega vira znašajo dosedaj ugotovljene žrtve britanske brutalnosti najmanj 600 mrtvih in okoli 4000 ranjenih.

Obnovite naročnino!

Visoki komisar uradništva

Ljubljana, 14. avgusta. Visoki komisar Ljubljanske pokrajine je v vladni palači podal poročilo italijanskim strokovnjakom in uradnikom Visokega komisarijata in drugih podrejenih ustanov. Po otvoritvi sestanka je Visoki komisar odredil pozdrav kralju in Duceju, nakar je proslavil junaštvo naših vojakov ter žrtve padlih, katerim so se poklonili vsi navzoči, ki so stali poslušali besede Visokega komisarijata.

Visoki komisar je najprej opozoril na pomen teh periodičnih sestankov, katerih namen je pojasniti napore in delovanje poedincev in jim dati skupne smernice za delo, nakar je kratko in jasno prikazal splošni položaj pokrajine, poudarjajoč med drugim, da jo delo Oboroženih sil naglo čisti in sicer z nezlomljivo energijo, kakršno je nakazal Duce v svojem govoru v Goriziji.

Ko je še opozoril na naloge, ki jih je

zaupal svojim sodelavcem v teh izrednih časih, in na njihovo koristno sodelovanje pri delu stranke, je Eksc. Grazioli govoril o postopni ureditvi uradov, ki predstavljajo celoto Visokega komisarijata in ki se bodo morali drug za drugim prilagoditi novim potrebam.

Ko je še opozoril na izvršeno delo na raznih področjih, zlasti na sindikalnih in korporacijskem področju, je podal Visoki komisar točne smernice za delovanje v bodoče, da bi se dosegla potrebna birokratska prožnost in večja prožnost v delu, ne da bi zaradi tega ves aparat izgubil na točnosti in na potrebni preudarnosti.

Pred zaključkom sestanka je Eksc. Grazioli izrazil navzočim svoje zadovoljstvo za stvarno sodelovanje in za marljivost poedincev. Sestanek se je zaključil s pozdravom kralju in Cesarju, Duceju in Oboroženim silam.

Sestanek odbora za vzporeditev, prehrano in cene pod vodstvom Visokega komisarijata

Ljubljana, 14. avgusta. Pod predsedstvom Visokega komisarijata je v vladni palači sestel odbor za vzporeditev, prehrano, porazdelitev in cene. Po uvodnih ugotovitvah Eksc. Graziolija o sklepih na prejšnjem sestanku glede načina porazdelitve premoga je bilo proučeno vprašanje proizvodnje, porazdelitve in dohoditve cen drv.

Po poročilu poveljnika kohorte Gozdnice milice, po katerem so spregovorili predstavniki interesiranih ustanov, je Visoki komisar povzel glavne misli koristne razprave ter določil in označil metode, ki naj se uporabijo, in dal navodila za ustrezajoče zakonske ukrepe.

Nato je odbor proučil druga vprašanja na dnevnem redu, in sicer cene opke, masčob

in urnik trgovin ter organizacijo zbirališč predmetov nujne potrebe na periferiji glavnega mesta.

Dar slovenskega državljanu Dopolavoru Fašija

Ljubljana, 14. avgusta

Neki slovenski državljan je iz visokega duha vzajemnosti in hvaležnosti italijanskim in fašističnim oblastem poslal Zveznemu Tajniku znesek 200 lir z namenom, da se pokloni Dopolavoru Fašija.

Beležimo ta simpatični dar, kot znak velike občutljivosti, ki se — mimogrede — vedno bolj razširja in ki je v čast vsemu zdravemu delu prebivalstva.

Praznik Velikega Šmarna in Rokova nedelja

Meščani se sedaj ne navdušujejo za dva zaporedna praznična dneva — V Dravljah so obhajali god župnega patrona

Praznik Velikega Šmarna in Rokova nedelja izven običajnega vsakodnevne sporeda nista prinesla nobene privlačnosti. Vreme je olivno mnoge, da bi si privoščili vsaj odpočitek ob vodi. Včeraj se je kmalu popoldne ponujal celo dež. Kasneje se je zopet zjasnilo, vendar je bilo vreme nestalno. Večini tako ni preostalo drugo, kakor da si je prikojijo spored, ki je obsegal večinsoma domače »zabavne točke«. Ostali so si zopet en dan izbrali za obisk drame, kjer so v soboto igrali Schillerjevo dramo: Kovarstvo in ljubezen, v nedeljo pa Nicodemijev: Učiteljico, drugi dan pa so se zatekli v kavarno ali pa v kinematograf. Kaverne se zadnje čase vedno bolj polnijo, kar je zopet znak, da že popušča najhujša poletna vročina in postajajo zaprti družabni lokali privlačnejši. Tudi gostilne se ne morejo pritožiti. Njihovi stalni gostje zelo cenijo svež hlad pod senco kostanjevih dreves, kjer pa tega ni, pa se zadovoljijo tudi z vsakim drugim hladom, da je le dobra kapijica in prijetna družba.

V dopoldanskih urah je oba dneva vodil po svoji slikarski razstavi goste Edo Deržaj in jim tolmačil svoje izvrstne umetništvo. Deržajeva razstava v Galeriji Obersnel bo odprta do konca meseca in je tako moč vse, da si jo ponovno ogledajo, morda po tuli odprejo svojo denarnico, podprejo vrednega slovenskega umetnika, sebi pa okrasijo dom z umetniško sliko, predstavljajočo najlepše dele naše domovine.

Na praznik je trg odpadel. Gospodine pa so vseeno posetile branjeve na pogačarjevem trgu, kjer so se oba dneva lahko založile s sadjem. Že v petek so pripeljali nekaj hrust in manjšo količino jabolk, po katerih je mnogo povpraševanja.

Včerajšnja nedeljo so praznovali v Dravljah svojega župnega patrona. Draveljsko cerkveno — letos prvič župno — žegnanje Sv. Rok bi naj bil po veri naših prednikov

zaščitnik in pomočnik nekdanjega meščanskega in draveljskega prebivalstva v borbi proti strašni morilki kugi. Pravijo, da stoji draveljska cerkev na pokopališču, kjer so nekoč zakopavali mrtlice, ki jih je neusmiljeno pokosila kuga. Ta pokopališča so bila namreč vedno ločena od ostalih. Huda kuga, ki je pobrala na stotine meščanov, je razsajala v Ljubljani in njeni okolici pred skoraj 300 leti. Meščani so bežali iz mesta, ušli pa ji niso mogli. Kmalu zatem so v Dravljah, kjer je bilo mnogo bolnikov potrebnih dušne tolažbe, zgradili manjšo cerkev. Bilo je to l. 1666. Kot spomin na hude dneve, ko je razsajala po mestu kuga, so kasneje na sv. Roka dali prirejati skozi dolga leta iz Ljubljane do Dravelj procesijo. Danes je že dolgo opuščena.

V obeh dneh je bilo najživahnije v Tivoliju. Sedaj so se poleg mamik z otroci, sprehajalcev, ljubiteljev udomačenih ptic in verveic nastanili na njegovih udobnih klopih čitalci. Tivoli je postal prava javna čitalnica, z edino razliko, da mora vsak gost prineti čtivo seboj. Zato pa ima čitanje v Tivoliju toliko drugih prednosti, da meščani radevolje prinašajo seboj knjige ali časopise. Ti gostje so zelo skromni in se zadovoljijo z najmanjšim prostorom v senci. Nekateri se tako zatopijo v čitanje, da jih ne zmoti niti kričanje otrok in da popolnoma pozabijo pogledati za lepimi sprehajalkami ali sprehajalci. Niti za svoje sosedne na klopi se ne zmenijo mnogo. Drugi pa so občutljivejši in se radi umaknejo iz območja največje hrupa. Takih kotičkov je sedaj malo. Najpripravnejše so bile klopi, ki so jih v Tivolskem hribu obiskovali z verno zlasti maturanti in maturantke ob priravi na prvi življenjski izpit. Teh pa sedaj ni več. Upoštevati pa je treba tudi, da je promet v Tivoliju sedaj mnogo večji, kakor prejane čase.

Hrvatski športniki na startu v soboto in včeraj

Hrvatski športniki so med prazniki startali na treh frontah v inozemstvu, nekaj zanimivih prireditvev pa so imeli tudi doma. Rezultati so različne vrednosti.

V Nemčijo so poslali svojo boksarsko reprezentanco Nemci so jo glede na nedavni neodločen rezultat proti Madžarski proti kateri so tudi sami dosegli le po uspehu, sprejeli z vso previdnostjo. Postavili so v boj svoje najmočnejše moštvo. Hrvati pa jim niso bili kos. Zmagal je edno Maglica, neodločen izid sta dosegla še Subotnik in Majenčič, medtem ko so Jožič, König, Devčić, Šikić in Buček izgubili. Končni rezultat je bil 12:4 za Nemčijo.

V Viareggiu je že v petek nastopila hrvaška teniška reprezentanca proti italijanski v zadnji borbi za »Rimske pokale«. Prvi dan se je končal neodločno 1:1. Točko za Hrvaško je priboril Branović, ki je premagal Dell Bella 6:0, 7:5, 7:5. Pallada je izgubil proti Cucelliju.

V Bratislavi so že v soboto nastopili hrvaški plavalci proti slovaškim. Bila je to revanša za sestanek prejšnje nedelje v Zagrebu. V soboto so Hrvati v vseh točkah zmagali in povedli 30:13. Tekmovanje se je včeraj nadaljevalo in je zmagal nedvomno pripadla hrvaškim plavcem.

Concordia gostuje po Južni Srbiji. Odigrala je dve tekmi v Skoplju. Prvi dan je izredno visoko porazila slovaške železničarje 11:0. Tekmi je prisostvovalo mnogo gledalcev. Naslednji dan je Concordia imela za nasprotnika Makedonijo.

Končno so imeli Zagrebčani imenitno športno prireditev mednarodnega značaja tudi doma. Gradjanski je za dva dni sprejel v goste rumunski nogometni klub »Venus«. V soboto se je tekma končala 3:3 (2:2). Gradjanski je nastopil delno pomlajen, Rumuni pa so se izkazali s silno brzino igre. Sodil je zagrebški sodnik Marek.

Kolesarska dirka v Pescari

Na praznik je bila v Pescari pomembnejša kolesarska dirka za veliko nagrado Pescare. Dirka je bila zelo živahna in ji je prisostvovala velika množica. Evo uradne ocene:

1. Dinj Aldo, ki je prevozil 104,7 km dolgo progo v 2 urah 41 minutah in 11 sekundah s povprečno hitrostjo 39,1 km na uro, 2. Favalli, 3. Leoni, 4. Bartali, 5. Taddei (prvi med neodvisnimi), 6. Tacacelli. Sledilo jim je še 20 drugih s časom zmagovalca.

Jerica Zemljanova

Ljubljana, 17. avgusta.

V petek proti večeru je v Leonišču preminila Jerica Zemljanova, voditeljica gospodinske šole in upraviteljica internata »Mladike«. Nepričakovana žalostna novica je pretresla ves izredno velik krog njenih prijateljev, znancev in spoštovalcev, saj je bila pri vseh zelo priljubljena. Zlasti so jo imele rade njene nekdanje gojenke, ki jim je bila pokojna izvrstna voditeljica in vodnica od prvih korakov v njihov življenjski poklic.

Delovanje Jerice Zemljanove sega že 40 let nazaj. Rodila se je l. 1879. v Ihanu pri Ljubljani, izšla pa se je v Ljubljani. Prav kmalu je uveljavila vse svoje dragocene sposobnosti izvrstne vzgojiteljice, voditeljice in organizatorke. Z uspehom se je udeleževala že v gospodinskih in kuharskih tečajih, ki jih je tik pred prejšnjo svetovno vojno organiziralo društvo »Mladika«. Po svetovni vojni se je v poslopu »Mladike« odprla enoletna gospodinska šola, obenem pa je bil odprt tudi internat. V tem delokrogu je Zemljanova našla odslej do svoje smrti najhvalejše

polje za udejstvovanje in doseg svojih ciljev. Rod za dom naših mladih deklet je šel skozi njene skrbne roke in vzgojila nam je izvrsten kader gospodinsko usposobljenih moči. Gojenke so jo spoštovale, saj je bila vzgojiteljica in predstojnica v najlepšem pomenu besede.

Zemljanova ni omejevala svojega dela zgolj na šolo. Z nekaterimi strokovnimi prispevki je sodelovala tudi v ženskih listih, Vodnikovi pratiki in drugod. Sama se je vedno izobraževala in splošno so jo smatrali za našo najbolj izobraženo kuharsko in gospodinsko strokovnjakinjo.

Zivljenje Jerice Zemljanove je bilo tako en sam delovni dan. Ko danes leži na mrtvaškem odru in čaka svoje zadnje poti k večnemu počitku, se je spominjamo z zahvalno za vse, kar je storila. Pokopali jo bodo danes popoldne v Žal, kjer leži v kapeli sv. Nikolaja. Pogreb bo ob 14.30 uri. — Vsem njenim svojim velja naše iskreno sožalje, pokojnici pa blag spomin.

Iz Hrvatske

— Velika regulacijska dela. Regulacijska dela na Savi začeta pred letom dni, se nadaljujejo. Ministrstvo javnih del je odobrilo za ta dela 30 milijonov kun kredita. Regulacija Save, ki je povzročala ob poplavih veliko škodo, je važna točka v programu javnih del na Hrvaškem. Ko bo regulacija končana bo pridobljeno približno 500.000 ha rodovitne zemlje. Ta zemlja bo lahko redila okrog 2 milijona ljudi. Poleg tega bo regulirano in poglabljeno korito Save tako da bodo lahko od Zemuna do Zagreba vozile po njej ladje. S tem bo postavljen ves hrvaški promet na novo podlago. Zato ni pretirano, če zastopajo inženjerji stališče, da je regulacija Save glavno vprašanje vsega napredka Hrvatske.

— Jadralna šola v Zagrebu. V okviru vojaške vzgoje hrvaške mladine je bil te dni v neposredni bližini Zagreba odprt prvi tečaj jadralne šole. Šola obstoja že leto dni, toda doslej so se učili v nji samo bodoči letalski učitelji. Od konca julija se pa šola v nji tudi 91 začetnikov. Pod vodstvom sedmih učiteljev jadranja. To so večinoma srednješolci v starosti 15 do 19 let. Za to je bil dodeljen šoli tudi en srednješolski profesor, ki bo skrbel, da dijaki ta čas ne bodo zanemarjali svojih gimnazijskih študij.

— Emigranti izgube državljanstvo. Hrvatski uradni list je objavil naredbo o izgubi državljanstva tistih, ki so zapustili Hrvaško iz raznih ali političnih razlogov. Naredba se nanaša tudi na njihove svojce, če prebivajo na Hrvaškem.

— Bogata sadna letina. Sadna letina bo letos na Hrvaškem zelo dobra. Bosna bo imela rekordne prideleke sliv, pa tudi v drugih pokrajinah je sadje zelo dobro obrodilo. Povsod so bili storjeni ukrepi, da bo imelo korist od sadne letine vse prebivalstvo. Zganje je dovoljeno kuhati samo iz črvicega sadja, ki samo odpade. Zdravo sadje se bo ali prodalo ali prekuhalo v marmelado in posušilo. V ta namen je bilo zgrajenih mnogo sušilnic. Tudi vinska letina bo dobra. Namizno grozdje se je že pojavilo na živliskem trgu.

— Stroge kazni za devizne prestopke. Hrvatski uradni list je objavil zakon Poglavnik dr. Pavelić o kaznovanju tistih, ki zagreše prestopke proti deviznim predpisom. Po tem zakonu lahko izreka finančni minister denarne globe do 10 milijonov kun, poleg tega pa še zaporno kazen odnosno izgon v koncentracijsko taborišče do 6 mesecev.

— Velik obrambni nasip od Podsuseda do Zagreba. Hrvatska domobranska delovna služba je dobila v Podsusedu delovna taborišča in začela je graditi velik obrambni nasip na levem bregu Save. Zgoraj bo nasip širok 6 m in segal bo do Zagreba. Služil bo obenem za cesto. Iz

Rima so prispeli v Zagreb štirje žerjavi, ki jih bodo najprej rabili pri gradnji savskega nasipa, pozneje bodo pa prepeljani drugam.

— Hrvatski igralci za ranjence. Hrvatsko državno gledališče je priredilo v četrtek popoldne zabavno prireditev za ranjence domobranske bolnice.

Radio Ljubljana

TOREK, 18. AVGUSTA 1942-XX

7.30: Melodije in romance. 8: Napoved časa — Poročila v italijanski. 12.20: Opera glasba. 12.30: Poročila v slovenski. 12.45: Koncert sopranistke Reziče Lipušček-Korinikove. 13: Napoved časa — Poročila v italijanski. 13.15: Poročila Vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenski. 13.20: Orkester pesmi vodi dirigent Angelini. 14: Poročila v italijanski. 14.15: Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijanec, sodeluje violinist Karlo Rupel — Simfonična glasba. 14.45: Poročila v slovenski. 17.15: Koncert pianista Bojana Adamiča. 17.45: Pisana glasba. 19.30: Poročila v slovenski. 19.45: Simfonična glasba. 20: Napoved časa — Poročila v italijanski. 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenski. 20.30: Vojaške pesmi. 20.45: Koncert tria Emone. 21.10: Koncert Komornega zbora, vodi dirigent D. M. Sijanec. 21.35: Koncert Ljubljanskega komornega tria (M. Lipovšek — klavir, A. Dermelj — violina, Č. Sedlbauer — čelo). 22.15: Pisana glasba. 22.45: Poročila v italijanski.

Beležnica KOLEDAR

Danes: Ponedeljek, 17. avgusta: Hlacin DANAŠNJE PRIREDITVE
Kino Matica: Ljubelni nasproti
Kino Sloga: Komedia lahkoizvcev
Kino Union: Kralj cirkuša
Kino Moste: Večne melodije in Dva tigra

Razstava slikarja Edo Deržaja v zgornjih prostorih Obersnelove galerije, odprta od 9. do 12.30 in od 15. do 18.30

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Dr. Piccoli, Tyrševa cesta 6, Hočevar, Celovška cesta 62, Gartus, Moste — Zaloška cesta 47.

Naše gledališče

DRAMA

Ponedeljek, 17. avgusta zaprto.
Torek, 18. avgusta ob 17.30: Zaljubljena žena. Izven. Zelo znižane cene od 10 lir navzdol.
Sreda, 19. avgusta ob 17.30: Vdova Rošinka. Izven. Zelo znižane cene od 10 lir navzdol.

ŠAH

— Hrvatska-Bolgarija 11:5. Prejšnjo soboto in nedeljo je bila v Sofiji mednarodna šahovska tekma med Hrvaško in Bolgarijo. Tekmovanju je poleg številne množice opazovalcev prisostvoval tudi hrvaški poslanik v Sofiji. Prvi dan so Hrvatje zmagali 6:2, drugi dan pa 5:3, tako da je končni rezultat te mednarodne šahovske prireditve 11:5 v korist Hrvatske. Predsednik Bolgarske šahovske zveze narodni poslanec Eriste Statev je izročil hrvaškemu gostom srebrni spominski venec s posvetilom, vsi igralci pa so dobili vsak svoje darilo.

11 KOZ

Inserirajte

dobrih mlekaric se prodaja poceni v Trnovem, Korunova ul. 7. „Slov. Narodu“

NEDELJSKI SPORT

Na praznik in včeraj številne

mednarodne prireditve

Startali so plavalci, lahkootletci, rokoborci in nogometaši — Večino zmag so odnesli Nemci

Ljubljana, 17. avgusta.

Praznik in nedeljo so športniki drugod izkoristili za izvedbo številnih večjih športnih prireditvev. V Italiji je bilo na sporedu v Genovi absolutno državno plavalno prvenstvo, v Viareggiu mednarodni teniški dvoboj s Hrvaško v okviru tekmovalca za »Rimske pokale«, v Schiu pa so imeli izbirni miting, ki je odločil, kdo bo zastopal italijanske lahkootletke barve prihodnje nedelje proti Švici. O vseh teh prireditvah doslej še nimamo poročil.

Zelo pester je bil tudi športni spored v Nemčiji in na Hrvaškem. O posameznih prireditvah na kratko tole:

Lahkoatletika:

Nemčija—Rumunija 85:47

V Bratislavi je bil včerajšnja nedeljo mednarodni lahkootletski dvoboj Nemčija—Rumunija. Na stadionu se je zbralo okoli 5000 gledalcev, med njimi zlasti mnogo ranjencev. V častni loži sta sedela rumunski poslanik in šlezjski okrožni vodja.

Nemci so bili veliki favoriti. Res so zmagali z izredno visoko razliko. Večino prvih in drugih mest so zasedli nemški lahkootletci. V nekaterih točkah po so Rumuni vendar nudili dober odpor. Najbolj se je izkazal rumunski sprinter Molnar, ki je dal Nemcu Mellerowiczu mnogo opravka. O mitingu so nam na razpolago naslednji nepopolni rezultati:

V teku na 200 m je z naskokom 5 m in časom 21,5 zmagal Mellerowicz pred Molnarjem. Na 400 m je zmagal Homburg v 50,3, na 800 m Seibert v 1:58,0, v štafeti 4X100 m je bila prva Nemčija z naskokom 4 m (odločil je zmagal zopet Mellerowicz). Na 5000 m je zmagal Seidenschur v 15:11. Rumuna sta zasedla tretje oziroma četrto mesto in sta za nemškima tekačema zaostala do 300 m. V metu diska je izvrsten rezultat zmagovalec Wotapeka, ki je vrzel disk

49,30 m, V skoku v daljino je zmagal Wagemann s 7,32 m, v skoku ob palici pa Glötzer s 3,90. V zaključni točki, štafeti 4X100 so zmagali nemški tekači z naskokom 120 m. Končni rezultat je 85:47 za Nemčijo.

Nogomet:

Nemčija—Rumunija 7:0 (1:0)

Drugi dogodek za nemške športnike je bila mednarodna nogometna tekma med nemško in rumunsko nacionalno enajstoričo. Prisostvovalo ji je v Bouthenu nad 50 tisoč gledalcev. Nemci so nastopili v naslednji postavi: Jahn; Jans, Müller; Kupfer, Sold, Sing; Burdinski, Decker, Walter, Wilimowski, Klingler, Novinec v tej postavi je Klingler na levem kriku. Rumuni so zastopali: Pavlovici; Negrescu, Moldoveanu; Constantinescu, Wetzar, Simatve; Bogdan, Jordace, Nicolescu, Marian, Bindea.

V prvem polčasu so Rumuni nudili enako pravno igro. Nemci so sicer imeli nekaj več priložnosti za postavitve rezultata, toda srednji napadalec Walter ni imel sreče. Šele eno minuto pred koncem prvega polčasa se je posrečilo na predloček Walterja Wilimowskemu postaviti rezultat prvega polčasa.

V drugem polčasu so Rumuni popolnoma popustili. Prvo in skoraj edno besedo na igrišču je imela nemška enajstoriča in sodnik Müller. Nemci so stalno oblegali rumunska vrata in vsilili rezultat. Najprej je bil dvakrat upoštevan Walter. Na 4:0 je postavil Klingler, na 5:0 Decker, na 6:0 zopet Walter in končni rezultat 7:0 nekaj minut pred koncem zopet Wilimowski.

V petem medsebojnem srečanju so torej doživeli Rumuni olimpijski poraz, ki je služben in odgovarja močmi. V vseh tekmah med Nemčijo in Rumunijo so doslej zmagali Nemci. Prvič leta 1935 v Erfurtu 4:2, potem v Bukaresti 4:1, leta 1940 v Frankfurtu ob Meni 9:3 in lani v Bukaresti 4:1.

Neizprosna usoda nam je iztrgala iz naše srede našega predobrega očeta, starega očeta, brata in strica, gospoda

Hinko Richter-ja star.

Na zadnji poti ga bomo spremili v torek 18. t. m. ob 3. uri popoldne v Žal, kapele sv. Nikolaja, na pokopališče k Sv. Križu.

LJUBLJANA, KAMNIK, 17. avgusta 1942.

HINKO, MIRKO, ING. JOŽE, RIHARD, sinovi;

MILKA roj. ŠPELETIČ, ANICA roj. MIHEVC, snahi;

IVANKA, ANGELA, sestre; JANCEK in METKA, vnučka

in ostalo sorodstvo.

Štednja v gospodinjstvu ni umetnost

Potrebno je le malo smisla za red in varčnost

Ljubljana, 17. avgusta

Dandanes voditi domače gospodinjstvo se pravi v prvi vrsti skrbno gospodariti. Če tega ne naredimo, je lastni žep — je treba pomisliti tudi na to, da se marsikateri stvar danes dobi in da je vsaka potravnost v tem pogledu na škodo skupnosti. Če eden potratno gospodarji, je zato drugi prikrajšan. Zaradi tega je treba tudi z navideznimi malenkostmi, ki jih človek rabi vsakodnevno, ravnati pazljivo in štedljivo. Z malo pameti, premislekom in dobre volje se da podaljšati življenjska doba marsikateri praktične potreščine vsakdanjega življenja. Varčna gospodinja že sama pride na to, da marsikateri stvari se človek niti ne spomni. Evo par praktičnih primerov in nasvetov:

Zaboj za pepel in smeti traja dlje, če paziš na to, da ne mečeš vanj žarečega pepela. Prahu in mnogo dela si prihraniš, če pri presipavanju pepela pokriješ zabojček z vlažno cunjjo. Ko zabojček smetar izprazni, ga vselej z mokro cunjjo obriši od zunaj in znotraj ter presuši.

Metlo je treba po uporabi dobro izprati. Mucike, ki se drže metle, odstrani z roko, še bolje pa s k-kim starim širokozobanim glavnikom. Metle nikoli ne postavljaj v kot, kakor je ponekod navada, marveč jo vselej obesi, ki ti bo trajala dvakrat tako dolgo, kakor sicer pri nepravilnem ravnanju.

Likalnik takoj, ko se ohladi, z mehko cunjjo dobro odrgni in ga spravi na suhem prostoru. Še bolje je, če napraviš iz starih krp — uporabne so posebno nogavice — primerno prevleko.

Krtače so najbolje shranjene, če visijo. Če katero zmoliš, jo poprej dobro posuši. Vedno vedno sproti umij in obriši. Če pušča v njem umazano vodo, se napravi rob, ki ga odpraviš le z raznimi čistilnimi sredstvi.

Mrežo, ki jo uporabljaš za nakupe na trgu, takoj po uporabi dobro iztrsi in če je mokra, posuši. V kosare položi vselej kak papir, ker jih tako čuvas nesnaga in varuješ pred prehitro obrabo.

Štedilnik čisti sproti, ker si s tem prihraniš mnogo časa in truda. Pa ne samo od zunaj, tudi od znotraj. Kurilnice in pečnice vsak dan sproti izprazni in ometi. Zdjaj je tudi čas, da zamažeš z oljico nastale luknje. S tem bo dosegla dvojce: boljše bo gorelo in prihranila boš na kurivu.

Plinski štedilnik, gori dvakrat boljše, če je vedno čist. Mokra cunjka, ki jo imej vedno pri roki, ti takoj pomaga očistiti ga, kadar ti gre kaj čez. Če pri taki nezgodi, ko se posuši in prilepi, moraš že počeno kar sveže pobrišeš, je malo truda. Pozneje,

drgniti, da nesnaga odpraviš. To pa ni dobro niti za tvoje roke, še manj za štedilnik. Če je gorilec zamašen, ne more dosegati dobrega plamena in kaj rad udarja nazaj. Pravilen plinski plamen mora imeti zeleno jedro in modro-violičasto izžarevanje.

Plinski plamen ne sme nikdar segati čez rob lonca ali ponve. Kar je več, gre brez koristi v izgubo. Ko pristaviš, naj gori plinski štedilnik s primerno velikim in poimnim plamenom, nato pa privij, ker se ti bo prav tako ob mnogo manjši uporabi plina prihranilo in pravilno kuhalo. Pravilno ravnanje s plinom mnogo prihrani. Kontroliraj tudi vsak dan števce, ki je najbolje merilo in kazalo, ali ravnaš pravilno ali ne.

Sajastih loncev ne devaj v pomivalno vodo, marveč jih postavi na star časopisni papir in jih s kepo starega papirja najprej dobro odrgni. S tem si prihraniš mnogo truda.

Lijak pri vodovodu drži vedno čist. Ne meči vanj kavne usedline, prekuhanega čaja in podobnih kuhinjskih odpadkov. S tem se zavaruješ pred vsemi neprimernostmi, ki nastanejo, če se odtok zamaši.

Zebjle je treba shranjevati vedno na suhem. Najbolj pripravna za to je kovinska škatlica. Če zarjave, so neuporabni.

Peč namesto ledenice je kaj enostavna stvar. Seveda mora biti peč dobro ometana in kurilnice skrbno osnaženo. Na kurilnice položi gosto žično mrežo, stranske stene pa obloži s papirjem. Tu shranjena živila se tudi v največji vročini dobro drže, če skriš za preprih s tem, da držiš spodnja vrata odprta.

Pravilnega pomivanja posode se je tudi treba priučiti. Najprej odstrani s posode vse ostanke jedil. Potem pomivaj najprej steklene stvari, a ne v prevročni vodi, nato porcelanasto posodo, zatem jedilni pribor, toda tega ne puščaj dolgo v vroči vodi, še le nato naj pridejo na vrsto lonci in druga kuhinjska ropotija. Lonce in ponve takoj, ko jih pomiješ s toplo vodo, poplakni z mrzlo. Če se ti je kakka jed primislila, ne praskaj iz lonca ali ponve, marveč najprej prekuhaj. V vsakem primeru pa je važno, da se vsa posoda dobro poplakne, ker je sicer vse pomivanje brezpomeno.

Pesek naj ne manjka v nobeni kuhinji. V današnjih časih je nenadomestljivo čistilno sredstvo.

Sodo in podobna pralna in čistilna sredstva shranjaj na suhem. Najboljše so za to pločevinaste škatle, ker ščitijo pred vlago.

Takih in podobnih malenkosti je v domačem gospodinjstvu še na stotine. Dobra gospodinja tudi sama najde najpravišnji in najboljši postopek, da prihrani sebi trud in čas, možu pa denar.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 18 in 19.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30 in 18.30

KINO MATICA — TELEFON 22-41

Simakovo velenje po noveli slavnega H. Sudermanna

LJUBEZNI NASPROTI

Eden najlepših filmov sezone!

Glavni vlogi: Fritz van Dongen, Kristina Söderbaum

KINO LJUBEZEN — TELEFON 22-21

Regana ljubezen — sijajni domisleki

KRALJ CIRKUSA

V gl. vlogi: Clara Calamai, R. Riento, F. Coop itd.

KINO SLOGA — Telefon 27-30

Pozicija čelga stoletja v delu enega ženja prikazuje vefilmski

VEČNE MELODIJE

Glavni vlogi: Gino Cervi, Conchita Montenegro

je umrla kmalu po zavžitju tkočine, pomešane po pomoti s trupom.

V 18 letih 18 sinov, 40letna poljedelčeva žena Marija Canfire je rodila v bolnišnici v Tolmezu zdrava dvojčka. V osemnajstih letih, kar poročena s svojim možem Ivanom Adamijem, je rodila 18 sinov, od katerih jih 12 še živi. Najstarejši ima 17 let.

29 obsojnih na 21 let je več ko dva milijona in pol lir globe. Pred pristojnim sodiščem v Modeni je bil zaključen velik proces proti številnim obtožencem, ki so prišli na zatožni klop zaradi tihotapstva z rdečim petrolejem. Sodišče je izreko skupno 29 obsojnih, ki se glasijo na 21 let je več ko dva milijona in pol lir globe. Najbolj se bo pokoril Angelo Cheregato, ki je bil obsojen na 14 let in šest mesecev ječe ter na globo 2.000.007,40 lir.

Avstrijski načrti ter izvedbe v kovinarstvu. V zadnjem času so bili predmet razprav in sklepov avstrijskih inšpektorjev, ki se nanašajo na železarsko proizvodnjo s posebnim ozirom na jeklo in s splošnim ozirom na proizvodnjo ali uporabo nadomestnih kovin. O tem pričajo vprašanja, ki so o njih razpravljali te dni predstavniki in raziskovalci v počev prihajajočih zavodov na prvem sestanku zveze kovinarskih tehnikov in strokovnjakov.

Sestanku je, kakor poroča agencija »Agita«, predsedoval predsednik omenjene zveze kovinarskih tehnikov, prisostvovala pa mu je 500 tehnikov. Predsednik je v svojih uvodnih izjavah podčrtal naloge, pred katere so postavljeni kovinarski tehniki. Program sestanka se je po izčrpnem poročilu dopolnilnega gospodarsko-finančnega vestnika agencije »Agita« nanašal na razvijanje najrazvostnejših tem glede jekla ter ne-železnih kovin. Posebno važna in pomembna so bila izvajanja inž. Falka o vprašanju avstrijskega jekla ter inž. generala prof. Sarracina o poenotenju ter pomenu kovinskih snovi. Pri problemu jekla je bilo v prvi vrsti važno vprašanje o dizoksidaciji, o delovnih poizkusih na strožnicu, o avstrijskim cementem jeklu, o jeklu, ki je neoksidiran na dušik. O vseh teh problemih so izčrpno razpravljali številni navzoči strokovnjaki. V okviru razprave o ne-železnih kovinah je bila posebno temeljita diskusija o tako zvanih nadomestnih kovinah, ki naj nadomestijo one kovine, ki so trenutno najpogostejše. Gre predvsem za baker, nikelj in kositer. Razpravljali so o nadomestnih možnostih navedenih kovin na vseh toriških industrije mehanike. Na podlagi te možnosti so obravnavali problem cinka kot nadomestila bakra oziroma kositra in kadmija. Omenjeni sestanek se je zaključil s uspešnimi ugotovitvami, ki so zlasti v današnjem času izrednega pomena. Glede na podne rezultate tega prvega sestanka tehnikov, se pričakuje ustanovitev slične sorodne zveze tehnikov, ki so strokovnjaki v toplotni ter livarstvu, ki bodo v sličnem okviru obravnavali probleme tega pomembnega področja industrijske mehanike.

Loterijska sreča. Dne 14. avgust so bile izžrebane sledeče loterijske številke: Bar 63, 11, 28, 69 in 6. Cagliari: 4, 37, 22, 6 in 76. Firenze: 87, 82, 50, 32 in 76. Genova: 74, 79, 88, 52, 33. Milano: 35, 61, 4, 79 in 73. Napoli: 1, 58, 59, 74 in 46. Palermo: 57, 72, 27, 7 in 68. Rim: 12, 68, 79, 15 in 4. Torino: 87, 7, 21, 5, 39. Venezia: 38, 62, 71, 12 in 8.

Prodaja netipiziranega sukanca in drugih šivalnih potrebščin. Korporacijski minister je s posebno odredbo pojasnil, da smejo trgovci na drobno in veliko prodajati netipiziran sukanec in slične šivalne potrebščine od 30. novembra t. l. kar velja za one potrebščine, ki so bile nebačljene do 22. junija t. l. Grosisti bodo smeli prodajati navedene predmete po nakupni ceni z najvišjim poviškom 16%. Na noben način jih ne bodo mogli prodajati po višji ceni kakor one odgovarjajoče tipizirane vrste.

šivalnih sukancev, za katere se lahko zviša cena do 16%. Detaljisti pa bodo lahko prodajali navedene predmete z izpolnitvijo doboč, ki jih vsebuje zadevna odredba z dne 16. aprila preteklega leta. V nobenem primeru ne bo mogel zahtevati višjih cen od maksimalnih cen, ki so predvidene za odgovarjajoče tipizirane vrste.

Zmagovalke v kmetijskih tekmah. V Sinec so bile zaključene kmetijske tekme v okviru delovnih Ludi juveniles. Tekem se je udeležilo 300 kmetijskih deklet iz vseh zveznih občin. Za zmagovalke pri teh tekmah so bile proglašene Lavra Michelini od modenskega zveznega poveljstva za družinsko vrtnarstvo, Alda Pellarini iz Udina za rejo domačih dvorišnih živali. Uršula Vidana iz Cremona za poljedelstvo. Marija Terezija Guerra iz Udina za sviloprejo. Nova Ema iz Sondrina za spretnost v poznavanju raznih želičnih vrst.

Vrednost pokrajinskega in občinskega cestnega omrežja v državi. Kakor poroča agencija »Agita«, je razvidno iz podatkov ministrstva javnih del za 1942/3, da se lahko ceni vrednost pokrajinskih ter občinskih cest na 80 milijard lir. Četrtno teh t. j. 43.000 km upravljajo pokrajinski organi, ostale tri četrtna (120.000 km) pa občinski organi. Z ozirom na razvoj nacionalnega cestnega omrežja glede na državno površino, je bilo po poročilu gospodarsko finančnega dopolnilnega vestnika omenjene agencije ugotovljeno, da pride na 312.000 kv. km površine 185.000 km cest. Najmanjši je ta odnos med površinskim ter cestnim razmerjem v Kalabriji (0,15 km : 0,2 kv. km), največji pa v Piemontu ter Lombardiji, kjer pride na povprečno dva km cestnega omrežja na kv. km površine.

Jezikovni pouk nemščine in italijanščine dobe začetniki in spretni v obliki konverzacije. Trikrat tedensko ob dopoldanskih ali večernih urah. Prijavljanje: dnevno od 7.—12.: Trgovski dom, priti čje, Gregorčičeva 27.

IZ LJUBLJANE

—**lj Otavo že spravljajo.** Na področju mesta je bilo zadnje čase vedno večje povpraševanje po senu, živinorejci so se ponokod zadovoljevali tudi z manj vredno suho krmo, ki so jo drugače prepuščali rejcem domačih živali. Sedaj jim bo verjetno pomagala nekoliko košnja otave, kasneje pa se bodo že prilike izboljšale. Otavo so začeli kasiti že prejšnji teden, ko je bilo nekaj dni lepo vreme. Za sušenje so izkoristili delno tudi sobotni praznik in včerajšnjo nedeljo, tako da so jo spravili pod streho čim bolj presušeno in zdravo.

—**lj Razdeljevanje drv** je mestni preskrbovalni urad, kakor javljajo z magistrata, moral ustaviti, ker je bil za nakaznice tako velik naval, da so vsa drva oddana. Zato bodo sedaj drva na mestni pristavi dobili samo tisti, ki imajo nakaznice. V ponedeljek in torek 17. in 18. t. m. naj torej zainteresirani za drva ne hodijo jo šolo na Graben po nakaznice, ker jih za zdaj nikdo več ne more dobiti.

—**lj Umri so v Ljubljani** od 7. do 13. t. m. Trnovce Terezija, 61 let, vojna vdova, Vilovdanska cesta 9; Skrajanc Alojzija, 3 tedine, hčerka avtoizvoščaka, Cerkvena ulica 8. 11.; Rodič Alojzija, 54 let, višji orožni mojster, Vidovdanska cesta 9; Prešern Terezija, roj. Zaplotnik, 72 let, posestnica, Lepodvorska ulica 35; Cankar Jože, 29 let, železničar, Nove Jarske 49; Detter Ana, roj. Kall, 89 let, Cesta 29 oktobra 1; Lovšin Marija, roj. Lesar, 32 let, žena orožnika v p., Šmartinska cesta 64; Gantar Mihael, 72 let, hišpec, Vidovdanska cesta 9; Moljk Anton, 87 let, žel. nadsprednik v p., Bleiweisova cesta 82; Škraba Jakob, 81 let, posestnik, Črna vas 372. — V Ljubljanski bolnici so umrli: Mulej Albina, roj. Globočnik, 44 let, žena posestnica, Lepodvorska ulica 28; Kulkman Franc, 85 let, morn. komisar v p., Drenikova ulica 35; Kastelic Jože, 20 let, progovni delavec, Cesta dveh cesarjev 143; Cimerman Andrej, 75 let, železn. delavec v p., Šmartinska cesta 16; Tavželj Alojzija, 31 let, pek. pomočnik, Bohoričeva ulica 31; Kettner Emilija, roj. Fortuna, 68 let, vdova fin. preglednika, Poljanska cesta 16; Naglič Magdalena, 51 let, dninarica, Vidovdanska cesta 9; Segatin Ivan, 72 let, Jeranova ulica 5.

—**lj Zatekel se je mlad rjav lovski pes** (Vorsthund). Lastnik ga dobi pri H. Kerbr, Starotova ulica 27 a.

—**lj Prodaja plemenskih krav.** Po nalogu kmetijskega oddelka Visokega kmarskega obveščamo kmetovalce, da bo v sredo, dne 19. t. m., dopoldne v gostilni Rostohar pri karlovškem mostu prodaja plemenskih krav.

—**lj Popravni izpiti na II. državnih mešanih mešanih šoli v Ljubljani, Zg. šiška.** Učenci, ki imajo popravne izpite, naj vložijo svoje prošnje v času od 16. do 21. avgusta t. l. in sicer oni, ki so na tej strani varnostne meje pri gr. strok. učiteljici Heleni Kehlarjevi nasproti gasilnega doma od 10. do 12. dopoldne; učenci, ki so onstran meje, naj vlagajo prošnje v župnišči v istem času. Prošnja mora biti kolkovana s 4 lirami, za vsak predmet pa je treba priložiti še po en kolek za 4 lire. Kdaj in kje se bodo vršili popravni izpiti, bo posebej objavljeno. — Upravništvo.

—**lj Šilvilje vjudno valimo na sestanku,** ki bo v nedeljo, dne 16. avgusta, ob 10. dopoldne v Pokrajinski delavski zvezi, I. nadstropje, soba št. 5. Na dnevnem redu sestanka je razgovor o aktualnih vprašanjih iz te stroke. Pokrajinski sindikat delojemalcev oblašne stroke — Skupina švilij.

—**lj Tečaj za popravne izpite v Trgov. domu.** V tečajih poučujejo strokovnjaki dijakje v vseh predmetih temeljito in uspešno. Trikrat tedensko razlaga in izpraševanje. Prijavljanje še dnevno od 8.—12.: Trgovski dom, priti čje, Gregorčičeva 27.

—**lj Mestna zastavljavnica** je zastavljajem predmetom dosedanj dobo 8 mesecev 15. avgusta skrajšala na 6 mesecev. Stranke naj to spremembo upoštevajo, ker bodo odtlej vsi zapadli predmeti že po 6 mesecih prodani na javni dražbi.

—**Razprodajamo originalni** Valpolicella Amarone, chianti st. po 1 in po 2 litra; gostilna Lovšin.

—**lj Šilvilje vjudno valimo na sestanku,** ki bo v nedeljo, dne 16. avgusta, ob 10. dopoldne v Pokrajinski delavski zvezi, I. nadstropje, soba št. 5. Na dnevnem redu sestanka je razgovor o aktualnih vprašanjih iz te stroke. Pokrajinski sindikat delojemalcev oblašne stroke — Skupina švilij.

—**lj Tečaj za popravne izpite v Trgov. domu.** V tečajih poučujejo strokovnjaki dijakje v vseh predmetih temeljito in uspešno. Trikrat tedensko razlaga in izpraševanje. Prijavljanje še dnevno od 8.—12.: Trgovski dom, priti čje, Gregorčičeva 27.

—**lj Mestna zastavljavnica** je zastavljajem predmetom dosedanj dobo 8 mesecev 15. avgusta skrajšala na 6 mesecev. Stranke naj to spremembo upoštevajo, ker bodo odtlej vsi zapadli predmeti že po 6 mesecih prodani na javni dražbi.

—**Razprodajamo originalni** Valpolicella Amarone, chianti st. po 1 in po 2 litra; gostilna Lovšin.

—**lj Šilvilje vjudno valimo na sestanku,** ki bo v nedeljo, dne 16. avgusta, ob 10. dopoldne v Pokrajinski delavski zvezi, I. nadstropje, soba št. 5. Na dnevnem redu sestanka je razgovor o aktualnih vprašanjih iz te stroke. Pokrajinski sindikat delojemalcev oblašne stroke — Skupina švilij.

—**lj Tečaj za popravne izpite v Trgov. domu.** V tečajih poučujejo strokovnjaki dijakje v vseh predmetih temeljito in uspešno. Trikrat tedensko razlaga in izpraševanje. Prijavljanje še dnevno od 8.—12.: Trgovski dom, priti čje, Gregorčičeva 27.

—**lj Mestna zastavljavnica** je zastavljajem predmetom dosedanj dobo 8 mesecev 15. avgusta skrajšala na 6 mesecev. Stranke naj to spremembo upoštevajo, ker bodo odtlej vsi zapadli predmeti že po 6 mesecih prodani na javni dražbi.

—**Razprodajamo originalni** Valpolicella Amarone, chianti st. po 1 in po 2 litra; gostilna Lovšin.

—**lj Šilvilje vjudno valimo na sestanku,** ki bo v nedeljo, dne 16. avgusta, ob 10. dopoldne v Pokrajinski delavski zvezi, I. nadstropje, soba št. 5. Na dnevnem redu sestanka je razgovor o aktualnih vprašanjih iz te stroke. Pokrajinski sindikat delojemalcev oblašne stroke — Skupina švilij.

—**lj Tečaj za popravne izpite v Trgov. domu.** V tečajih poučujejo strokovnjaki dijakje v vseh predmetih temeljito in uspešno. Trikrat tedensko razlaga in izpraševanje. Prijavljanje še dnevno od 8.—12.: Trgovski dom, priti čje, Gregorčičeva 27.

—**lj Mestna zastavljavnica** je zastavljajem predmetom dosedanj dobo 8 mesecev 15. avgusta skrajšala na 6 mesecev. Stranke naj to spremembo upoštevajo, ker bodo odtlej vsi zapadli predmeti že po 6 mesecih prodani na javni dražbi.

—**Razprodajamo originalni** Valpolicella Amarone, chianti st. po 1 in po 2 litra; gostilna Lovšin.

—**lj Šilvilje vjudno valimo na sestanku,** ki bo v nedeljo, dne 16. avgusta, ob 10. dopoldne v Pokrajinski delavski zvezi, I. nadstropje, soba št. 5. Na dnevnem redu sestanka je razgovor o aktualnih vprašanjih iz te stroke. Pokrajinski sindikat delojemalcev oblašne stroke — Skupina švilij.

—**lj Tečaj za popravne izpite v Trgov. domu.** V tečajih poučujejo strokovnjaki dijakje v vseh predmetih temeljito in uspešno. Trikrat tedensko razlaga in izpraševanje. Prijavljanje še dnevno od 8.—12.: Trgovski dom, priti čje, Gregorčičeva 27.

40 nagrad po 250 lir, 60 nagrad po 150 lir. Skupno je torej na razpolago za nagraditev kmetovalcev, ki bodo ustregli pogojem razpisa, 40.000 lir.

—**Triestinski škof Santin** na Montesantu. Te dni so se pričele na Montesantu duhovne vaje duhovščine iz triestinske škofije. Duhovnih vaj se udeležuje tudi triestinski škof Santin. Na Montesantu je poromalo na letošnji Veliki Smaren izredno mnogo romarjev iz najrazličnejših krajev gorizijske ter triestinske pokrajine.

—**20.000 lir za škodovance** po toči. Na prizadevanje gorizijskega prefekta Cavanija je dovolilo predsedstvo ministrskega sveta vsoto 20.000 lir v prid onim posestnikom gorizijske pokrajine, ki so bili zaradi toče v letošnjem letu najbolj oškodovani.

—**Deklica padla v kanal in utonila.** Sestletna Marija Castagnevizi iz Dolegne di Collio se je igrala v bližini očetovega mlina. Nesrečna deklica pa je med igro izgubila ravnotežje in je padla čez mostiček v kanal, kjer je revica utonila.

—**Ker so prodajali vino po zvišani ceni** in s tem kršili obstoječe odredbe o cenah, so bili obsojeni pred pristojnim sodiščem v Goriziji 42letni gostilničar Leopold Cescutti iz ulice Capucini 1 na 1500 lir globe, posestnik Franc Vodopivec iz Montesapina na 2000 lir globe, 59letni gostilničar Ivan Bregant iz Piedimonte del Calvario pa na 1000 lir globe.

Iz pokrajine Trieste

—**Velike ljudske predstave** organizira pokrajinski Dopolavoro v Triestu in v vsej pokrajini. Sodelujejo tudi drugi zavodi ter organizacije. Dne 15. in 16. t. m. so bile na gradu prve predstave. Sodelujejo igralna skupina, ki jo vodi Dante Feldmann. Slične predstave bodo tudi pri S. Giacomu, na trgu Foraggi in pri S. Andrea. Te dni sledijo predstave v monfalconskem okolišču.

—**Novo delo triestinskega publicista.** Te dni je izšla na triestinskem knjižnem trgu nova zbirka novel, ki jih je napisal znani triestinski pisatelj Jurij Gatti. Nova zbirka ima naslov »Karavane«. V njej je zbral avtor serijo razmišljanj, fantazij in novelističnih motivov. Pred leti je izdal Gatti slično zbirko pod naslovom »Mambruka«.

—**Spremembe na plojni progi Trieste—Istria.** S 17. t. m. so nastopile na plojni progi Trieste—Istria sledeče spremembe: na progi Trieste—Umago odhod ob 17.30. Odhod iz Umaga ob 6.30. Na progi Trieste—Portorose odhod ob 12.15, odhod iz Portorose ob 14.45. Ob nedeljah odhod iz Triesta ob 9.30, iz Portorosa pa ob 15.15.

—**Literarni večer, posvečen pesnici P. Zattini** je bil v nedeljo v prostorih glasbene šole »Euterpe« v ulici S. Nicolo. Na večeru, na katerem se je zbralo triestinsko kulturno občinstvo in lepega številu, je čital Avrelji Peterlin izbrane lirčne pesmi znane pesnice Pierine Zattini.

—**Poslednja letošnja tombola** v Triestu je bila v nedeljo Na Montuzzi. Med štirimi lepimi denarnimi nagradami je bila prva tombolska nagrada v znesku tisoč lir.

—**Smrt starih Triestincev.** Te dni so umrli v Triestu 80letna Marija Porzia, 70letna Antonija Marin Hermanstorfer, 69letni Ferdinand Vilicich in 70letni Ivan Saba.

—**Dečkova smrt pod avtokarom.** Sestletni Rudolf Marini iz Fiuma je prišel po nesrečnem naključju pod kolesje avtokarja. 30letni šofer Selimir Simicich je takoj ustavil vozilo in prepejal ponesrečenega dečka v bolnišnico, vendar pa je ubogi deček umrl že med prevozom v bolnišnico.

—**Ponesrečenec.** 38letni Anton Olemi iz S. M. Madd. sup 443 je prišel ob pristanišču Vittorio Emanuele III. pod kolesje vlaka. Stanovski tovariši so mu takoj priskočili na pomoč in oskrbeli prevoz v bolnišnico. Olemi ima zlomljeno desno nogo in razen tega težke poškodbe po glavi. 15letni Konrad Porcelli iz ulice Rigutti 8 je prišel z levico preblizu stroju, ki mu je roko popolnoma zmečkal. Po levičici se je porazila z nožem 21letna Rozina Ciacoti iz ulice Istria 64. Ponesrečenec se zdravi v bolnišnici Kraljice Helene v Triestu.

—**Poročili so se v Triestu:** poljedelec Nikolaj Gavaldo in zasebnica Ana Krecic, delavec Dominik Mancuso in gospodinja Justina Trampus, uradnik Enij Bonarocosi in šivilja Ondina Vidali, delavec Peter Stefani in gospodinja Antonija Chervatin.

—**Sporočila ji je domnevno sestrično smrt, da ji je lahko ukradla krompir.** K posestnici Antoniji Barbana iz Bistrigne je prišla neka Giocondina Sersi in ji dejala, da je umrla njena sestra, ki je pa v resnici povsem zdrava. Antonija Barbana je v žalosti takoj zapustila hišo, da vidi mrtvo sestro. Pred odhodom je zaprosila Sersijevo, naj čuva hišo do njene vrnitve. Ko se je Barbana vrnila, je opazila, da Giocondina Sersi v hiši ni več. Ko je naslednje jutro šla pogledat na njivo, pa je opazila, da ji je nekdo izkopal krompirja za 50 kg. Oblastva so Sersijevo prijavile ter se bo morala zagovarjati zaradi lažnega obvestila o smrti sestre Antonije Barbana in pa zaradi ukradenega krompirja.

Iz Spodnje Štajerske

—**Rojstva, poroke in novi grobovi.** V Celju je bilo prejšnji teden rojenih 22 otrok. Poročilo se je 9 parov, novih grobov je bilo pa 54. Poročili so se Maksimilijan Flažs z Justino Razboršek, Anton Pilič z Albino Pungersk, Avgust Maček z Marijo Čatar, Viktor Jug z Maito Vidic, Janez Planinšek z Marijo Jagodic, Vincenc Mešič z Ano Pantner, Rihard Banič z Frido Hüchel, Miha Turnšek z Marijo Kugler in Friderik Obad z Elfrido Levičar. V Pleterji pri Sv. Jurju je umrl Anton Biglez, star 76 let. V Rogatcu se je poročil Franc Dolšak z Ano Jerič, v Braslovcah so bili rojeni v juliju trije otroci, novih grobov je bilo 8, poročil se je pa en par, in sicer kmet Jože Prislav s hišno pomočnico Jožeto Smole. Umrl so pa strojarski pomočnik Janes Grah, izseljenec Franc Rojnik, kmet Alojz Stopar, izseljenec Franc Tavčar, mešarjeva žena Leopoldina Volk, posestnikov sin Franc Sternad, zidar Anton Predovnik, izseljenec Josip Rovnik in vozaški pomočnik Ignac Cizej. V St. Lenartu v Slov. goricah je umrl industrijski Rudolf Brucker, star 71 let. V Guštanju je umrl prokurist Jeklarne Franc Aschenbrenner.

DNEVNE VESTI

—**Minister Thomson v Milano.** Več dni se je mudil v Milano bivši nemški poslanik v Washingtonu minister Thomson. Pred dvajsetimi leti je bil namreč Thomson podkavalski v Milano, kjer je sedaj posetil svoje številne prijatelje. Po večdnevem bivanju v Milano se je vrnil v Nemčijo.

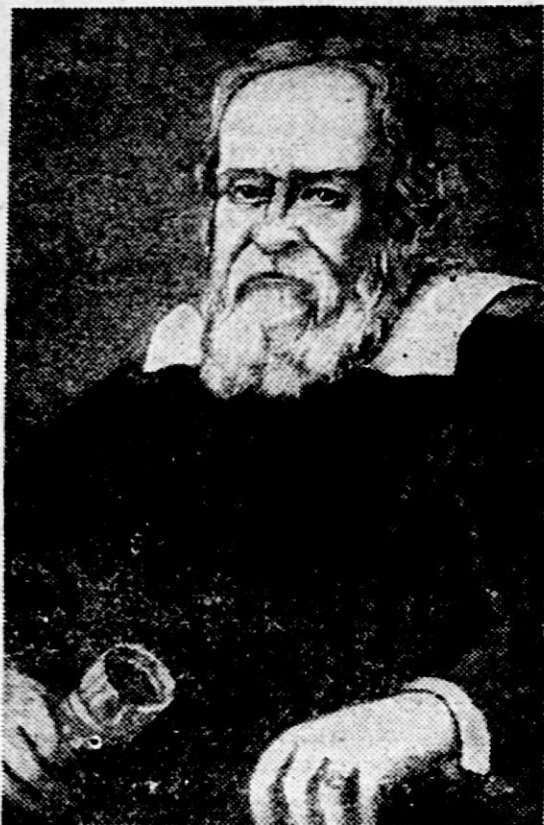
—**Kapeza v počastitev spominu znamenitega alpskega vodnika.** V Valtornenzi pri Aosti je bila v navzočnosti številnih predstavnikov oblasti ter italijanskega planinstva, blagoslovljena umetniško zidana kapeza-mavzolej, posvečena spominu znamenitega alpskega vodnika Mavricija Bicha, ki je pripadal znani rodbini vodnikov in ki je našel svojo tragično konec pod nekim alpskim plazom. Bich je bil znan tudi v mednarodnih alpskih in planinskih krogih. Bil je izvrsten hribolazec ter je med drugim prvi preplezal južno in severno stran Cervina. Dolgo vrsto let je bil oskrbnik planinskega zavetišča Teudolo. Ob priliki prirskega planinskega slavlja je poslala Knežinja Piemontska Bichovemu sinu toplo pisano pismo, ki v njem navaja zasluge enega najbolj znanih visokopaljskih vodnikov Mavricija Bicha.

—

Spomenu Galileia Galileia

Spomenu slavnega učenjaka bo posvečena vila v Firenzi, kjer je več let stanoval

Ob 300 letnici smrti Galileia Galileia (1564 do 1642) so priredili po vsej Italiji svečanosti v počastitev spomina slavnega fizika in zvezdoslovca. Galileo Galilei je bil rojen

v Pisi in velik del svojega življenja je preživel v Firenzi, kjer je stanoval v letih 1517 do 1631 v villi dell'Ombrellino ob vznožju grčiča Bellosguardo. Zanjga desetletja svojega življenja je preživel takrat že slepi

zvezdoslovec v Firenzi na pobočju hriba Arcetri.

Na pobudo prosvetnega ministra Bottala je bila zdan ta vila preurejena v Galilejev spominski dom. Vila izvira iz 15. stoletja in nje so odstranili vse, kar je prišlo v njo ali na njo pozneje. Dve sobi v pritličju sta dobili starinsko pohištvo iz Galilejevih časov in sta bili preurejeni v študijski sobi. Tu bo urejena tudi knjižnica, obsegajoča dragocene stare rokopise, zlasti veliko narodno izdajo vseh znanstvenih del in pisem slavnega zvezdoslovca, kar se jih je ohranilo. V sosednjih sobah bodo shranjeni znanstveni instrumenti, ki je z njimi Galilei delal: globus in nebesklopa in v onih časih tako redki daljnogledi, s katerimi je Galilei kot prvi opazoval »mogočna čuda« stvarstva. Tu bodo shranjeni tudi spomini na Accademia del Cimento, enega prvih znanstvenih društev na svetu. V nadstropju vile bodo lepo urejene sobe za domače in tuje učenjake, ki bodo prihajali v študijske svrhe v to vilo. Na hribu Arcetri je tudi zvezdoslovska opazovalnica in tako bodo imeli v zgodovinski vili zvezdoslovci vsega sveta prijetno zavetišče.

Pod vodstvom ravnatelja observatorija prof. Abetia se pripravljajo zdaj narodna izdaja vseh del Galilejevih učenjcev, ki bodo obsegala 12 zvezkov z okrog 10.000 stranmi. Prvi zvezek, ki izide v kratkem, obsega znamenite »Saggi di naturale esperienze« s številnimi reprodukcijami starih risb. To delo, ki izpopolnjuje narodno izdajo Galilejevih spisov, bo nudilo jasno sliko obširnega delovanja in velikih uspehov Galilejeve šole ter po njem ustanovljene eksperimentalne metode v naravoslovju.

Odkod ime »komis«?

Vojaški kruh poznamo vsi pod imenom »komis«. To ime izvira iz 30 letne vojne. Ko je cesarski vojskovodja Wallenstein leta 1626 zamenjal obsegal Stralsund, je začel oblegovalcem kmalu primanjovati kruha. Dovolj ni bil zadosten, ker je bila vojna že zapustila težke sledove po okolici mesta. Rekvizicijske čete so bile prodirle že do Brandeburške, da bi preskrbele oblegovalcem živil, zlasti žita in moke. Za boljše preskrbo Wallensteinove vojske z žitom so bile določene posebne komisije, ki

je bila njihova naloga, sárbeti tudi za čim pravičnejšo razdelitev žita in moke, kajti vojska je morala upoštevati tudi potrebe civilnega prebivalstva.

Te komisije so nadzorovale tudi peko kruha za vojsko in odgovorne so bile za tekoče naglo dodeljevanje žita in kruha. Kmalu se je prijelo hlebec vojaškega kruha ime »komisijski hlebec« (Kommissions-Brot). Vojski so pa nazivali svoj kruh kratko »Komissbrot«. Pozneje so nazivali komis vse, kar je bilo v zvezi z opremo in prehrano vojsk. Ta izraz se je polagoma udomačil tudi v vojskah drugih držav.

Kako daleč se sliši grmenje topov?

Slišalo se je izpred Sevastopolja v Jemboli v Turčiji, torej dobrih 300 km daleč

Nedavno so turški listi poročali, da se sliši v Jemboli ob Črnem morju neprestano grmenje topov iz smeri Sevastopolja. Grmenje je bilo tako silno, da so se tresle hiše in so mnogi mislili, da je nastal potres. Jemboli je v Turčiji in oddaljen od Sevastopolja dobrih 300 km.

Ali je res možno slišati tako daleč grmenje topov, ali res sega zvok tako daleč? Kaj je sploh zvok? Tu je nekaj v zvezi z zrakom. Če sprožimo električni zvonec v prostoru brez zraka, ne slišimo niti najmanjšega zvoka. Zvok torej prenaša zrak. Zračni delci nihajo sem in tja, če jih zamaže pritisk, ki nastane, ako govorimo, ako zavrižgamo ali kadar se sproži top. Zračni delci udarijo ali trčijo drug ob drugega in na ta način se širi glas na vse strani. Zvok kakor zavalovi voda, če vtržemo v njo kamen. Če je to gibanje zraka zelo hitro, potem nastane visok glas ali zvok. Zato pravimo, da kroga iz puške žvižga. Počasnejše nihanje zračnih delcev povzroča nizke ton. Težka granata zaradi tega ne žvižga, marveč zamolklo buči. Topovi torej povzročajo počasnejše nihanje in je zaradi tega grmenje topov zamolklo.

Človeško uho ne občuti vseh takih glasovnih nihanj zraka. Kadar napravijo zračni delci v sekundi kakih 30 nihanj, zazna človeško uho globok, nizek glas. Pri 5000 nihanjih na sekundo zazna človeško uho najvišji dojemljivi zvok, preko tega pa nastanejo tako zvani ultra-zvoki, za katere pa je človeško uho že nedojemljivo.

Posebno poglavje pa je hitrost, s katero se širi zvok. Če hočemo ugotoviti oddaljenost nekega objekta, štejemo sekunde, ki potečejo med bliskom in gromom. Dobljeno število deljeno s tri, da oddaljenost v kilometrih. To pravilo sloni na predpostavki, da se širi zvok s hitrostjo 300 metrov na sekundo. To je dokaj točno. Točno vzeto se širi zvok poleti s hitrostjo 340 m na sekundo. Pozimi je zvok hladnejši in zaradi tega težji. Zato je nihanje počasneje in v zimski dobi znaša hitrost zvoka samo okrog 330 m na sekundo.

Nastane vprašanje, kako daleč se lahko sliši zvok. Jasno je, da glasovna moč zvoka z naraščanjem daljave pomenja. To pojava je se stopnjuje razmeroma zelo hitro. Pri dvojni oddaljenosti pade moč zvoka na eno četrtino, pri trikratni oddaljenosti celo na eno devetino svoje prvotne moči. Grom ob nevihti se sliši povprečno le 20 km, samo v izjemnih primerih do največ 50 km. Grmenje topov je slišati še na 100 km, najtežje topove pa tudi na 150 km. Na večjo daljavo uho ne zazna več topovske detonacije.

Tako vsaj so učili prej. Leta 1903 pa je eksplodirala na Westfalskem v Nemčiji velika količina dinamita. Eksplodizija je bila tako silna, da so se okoli na okrog zdrbile vse šipe in se je zemlja stresla kakor ob potresu. 150 km daleč naokrog so slišali detonacijo. V daljavi 200 km se ni nič slišalo, toda v daljavi 250 km se je detonacija prav dobro čula. To je bilo za takratne čase nekaj docela novega. Kako je to mogoče?

Med tem pa so se širili znanstveniki tudi ta problem. Začeli so 1000 km dinamita, da so mogli z vsemi znanstvenimi pripravami izmeriti hitrost in daljavo zvoka. To poskusi so se uspešno nadaljevali zlasti po prvi svetovni vojni, ko je morala Nemčija uničiti vse svoje zaloge municije in eksploziv. Pri tem so uporabljali instrumente, ki so za zvok milijonkrat bolj občutljivi kakor človeško uho. Pri tem so ugotovili, da so na daljavo 100 km v okrožju zvočnega središča slišali detonacijo. Okrog tega okrožja pa je 50 do 150 km širok pas, v katerem ni slišati niti najmanjšega odmeva detonacije. Tako so odkrili »pas molke«. Onkraj tega pasu pa se zopet širi tako zvani anormalni zvok, ki sega še daleč preko 300 km.

Spričo tega je vest turškega lista docela razumljiva. 300 km daleč od Sevastopolja se je docela jasno slišalo grmenje topov. Znanstveniki so ugotovili, da se širi zvok nekako slično kakor svetloba. Kakor se svetloba odbija na primer na vodi, tako se odbija tudi zvok. Ob detonaciji topa se širi zvok na vse strani. V višino gre 50 do 60 km. V visokih legah je zvok vedno redkejši in sorazmerno narašča hitrost zvoka. Smer zvoka pa se v obliki velikega loka spreminja in pada z zračnih višin zopet proti zemlji. Tam, kjer doseže zvok največjo višino, nastane na zemlji tako zvani pas molke. Na drugi strani tega pasu, ko doseže zvok zopet zemljo, pa je zaradi tega zopet slišen.

Toda vselej ne sega grom topov tako daleč. To je v veliki meri odvisno od gostote zraka in toplotne, zlasti v zračnih višavah. Pozimi je meja anormalne cone okrog 150 km, v poletni vročini pa je slišati grom topov tudi daleč preko 200 km.

Drebtine vsakdanje modrosti

Tako malopomembno je vse to, kar so počeli ljudje pred tisočletji, da se nam je od vsega ohranilo le nekaj izkopic; niti ne moremo reči, katere slabosti smo podedovali od svojih prednikov in katere smo si pridobili sami.

Človek je črv; srečni bi pa lahko bili, če bi ga ne mogli prilepiti med tiste škodljivce, ki škodujejo najbolj sami sebi. »Prah si in v prah se povrne«; ali človek zato tudi pušča za seboj toliko prahu ter spremenja v prah in pepel, kar je sam ustvaril?

Kdo bo želel za ljudmi, ko jih ne bo več na zemlji? Zdan se lahko občudujemo in obžalujemo sami in morda je izmed vsega človeškega še največ vredno — obžalovanje, da smo »človeške«.

Slabosti sicer ljudi ne odlikujejo, a tudi po njih se ločimo od živali. Ne govorite, da je mnogo zla na svetu, če ne pomnite: pa saj je tudi mnogo ljudi! Koliko zla lahko povzroči že en sam človek!

Vse slabosti bi bile dopuščene, če bi živel na svetu en sam človek. Toda, če bi živel

dva, bi trpela oba že zaradi slabosti enega samega.

Kdo ve, kaj je zlo — bi lahko dejal le tisti, ki bi se mu ne bilo treba nikdar bati, da se bodo njegova dejanja in nehanja maščevala nad njim samim.

Največ zla se rodi iz sovraštva in obojnosti, a največ sovraštva se rodi iz zla; seveda sovraštvo in zlo moremo in včasih tudi moramo istovetiti, toda kdo ju istoveti ko sovraži?

Kar koli storiš, boš morda prej ali slej obžaloval; ko se pa ne boš mogel več kesati nad svojimi dejanji in nehanji, se boš lahko prišteval med filozofe, če že ne med ciniki ali celo zoilonce.

Pravimo, da človek živi samo enkrat; a v tem »enkrat« je »tolikokrat«, da nisi danes, kar si bil včeraj, in ne boš jutri, kar si danes. Morda boš jutri delal z veseljem, kar danes mrziš; boš cenil, kar zaničuješ, in zaničeval, kar ceniš.

Cinik je dejal: Ali mi lahko očitate še kaj, razen cinizma? Ali ni cinizem celo — živeti? Življenje namreč vzgaja cinika, saj ne poznam nobenega cinika med dojenčki.

Kaj bi bilo prav vsem? Posameznik bi dejal, da bi ne bilo prav njemu, če bi se moral vsak ozirati na vse — če bi naj bil on tisti, ki bi se naj oziral — da bi bili vsi zadovoljni, kajti vsak navadno želi, da bi se vsi ozirali predvsem nanj, in stremi, da bi ustregel najbolje sebi.

Na svetu je vse neuničljivo; tudi zlo. Posledice zla, ki ga povzroča posameznik, in najsaj je zlo še tako »zasebna značaja«, postanejo skupna last ter prehajajo od človeka na človeštvo. Zlo je vesoljno in ne pozna mej.

Človek se prej sprijazni z zlom, kakor se nauči sovražiti ga; ko ga začne sovražiti, je navadno že zastrupljen z njim tako, da lahko sovraži še marsikaj drugega.

Strožji ukrepi proti Židom v Rumuniji

Rumunsko notranje ministrstvo je objavilo, da so oblasti ponovno ugotovile, da gre pretežno večina za kršitev zakonov in gospodarskih navedb pa tudi sabotažnih dejanj proti normalnemu gospodarskemu življenju, verižništev z zdravili, blagom, obutvijo, živili itd. na račun Židov. Na drugi strani so oblasti tudi ugotovile, da se mnogi Židje odtegujejo obveznemu delu in se skušajo preživljati z verižništvom. Obenem pa širijo prevarno propagando. Zato napoveduje notranje ministrstvo hujše preiskave pri vseh Židih, Židje, o katerih bo ugotovljeno, da veržijo z blagom, da se odtegujejo obveznemu delu, da uganjajo sabotažo ali da so pobegnili iz Bukovine in Besarabije, kjer veljajo zanje posebne določbe, bodo z družinami vred izgnane na drugo stran Buge, vse njihovo imetje pa bo zaplenjeno. Enaka kazen zadene tudi tiste Židje, ki brez dovoljenja zapuste svoje bivališče, izpremenijo svojo vero, da bi se izognili zakonskim določbam, ali zagreše kazniva dejanja proti gospodarskemu redu in varnosti države.

NAIVNOST.

— Mamica, zakaj si pa posula krzno z naftalinom?

— Da bi se ne zaredili v njem molji, dušica.

— Kaj bi pa počeli molji v krznu?

— Dlako bi požrli.

Otrok malo pomisli in vpraša: — Zakaj pa ne posuješ z naftalinom papano glave?

Vžigalice so stare 100 let

Prvo vžigalico je izumil madžarski študent Julius Jirinyi na Dunaju

Približno 100 let bo tega, ko so sedeli nekoga poletnega dne preteklega stoletja štirje dunajski študentje za okroglo mizo na vrtu neke gostilne v Dunajskem gozdu. Iz žepov so potegnili pipe in eden izmed njih, mladenič črnih kodrastih las in visoke postave, je prosil dražestno krčmarjevo hčerko, naj prinese veselje družbi ognja. Režika, kakor je bilo krčmarjevi hčerki ime, je storila to, toda študent niso bili zadovoljni. Za božjo voljo nikar ne — je zakričal črni lasi in potisnil od sebe stojalo. To ni za rabo. Prinesi nam raje zabojček s kreslino gobo. Seveda je bila tudi ta naprava za prižiganje kaj enostavna, toda vžigalice takrat ljudje še niso poznali in vžigalnikov tudi ne.

Treba bi bilo izumiti nekaj, da bi človek lahko prižgal pipo, kadar bi hotel, — je dejal nekoga dne Karel Ludwig, prijatelj črni lasa študenta, ki je zavzel 25 let pozneje v državni službi visoko mesto v okraju Teltow na Brandenburškem. — Vedno, da, to bi bilo imenitno, — je odgovoril Julius Jirinyi zamišljeno in držal ozek trak papirja nad kreslino, da bi se vnel. — Vedno, toda kako? Dragi Ludwig, kako?

Teden dni pozneje so sedeli slušatelji dunajske politične pred prof. Paulom Meissnerjem, kapaciteto na polju kemije. Profesor je predaval istega dne o pomenu žvepla za proizvodnjo ognja. Z naraščajočo napetostjo ga je Julius Jirinyi postusal. Kar se je zdelo lajku suhoparno, je bilo zanj pravo odkritje. Meissner je trdil, da nastane eksplozija, če mešamo v poskusni skodelici žveplo z rjavim svinčnim oksidom. Komaj je profesor končal predavanje, je pograbil mladi madžarski študent svoje knjige in odhitel domov v svojo skromno sobico, kjer si je bil uredil laboratorij. Njegovi tovariši so majali z glavami in se čudili, zakaj je bil Jirinyi tako razburjen. Čudili so se tudi, da je naslednjega dne izostal. Zamudil je več važnih predavanj, tako da se je prof. Meissner razjezil in poslal Carla Ludwiga k njemu na dom.

Julius Jirinyi je molče prijel svojega prijatelja za roko, mu stisnil v žep nekaj drobnih lesenih palčic in odšel z njim na politehniko. — Tam boš zvedel, zakaj sem tako dolgo izostal in kaj sem doma počel. Delal sem malone noč in dan, spal sem samo po tri ure ponoči, povrhu sem bil pa še lačen.

Profesor se je že pripravljaj ozmerjati študenta, ko je stopil slednji predenj re: koč: Zdan je nikar ne zmerjajte, gospod profesor, to lahko storite pozneje. Potem je pa stopil h kuhariku na spirito, na ka-

terem je profesor praktično pojasnjeval svoje predavanje. Iz žepa je potegnil drobo no palčico, dvignil desno nogo in podrgnil palčico ob podplat. Študentje so ga debelo gledali in tudi profesor si je presenečeno pomel oči. Palčica je namreč zagorela, Morikast plamenček jo je jel lizati. S tem plamenčkom je stopil madžarski študent h kuhariku in ga prižgal.

Tako je nastala prva vžigalica. Pojavila se je v skromnem laboratoriju siromašnega madžarskega študenta. Ljudje so se temu odkritju najprej posmehovali. Dunajski študentje s prof. Meissnerjem na čelu so pa takoj spoznali velik pomen tega odkritja. Dunajski tovarnar Johannes Römer je plačal madžarskemu študentu 7130 goldinarjev za patent. Toda ni hotel spočetka o vžigalicah ničesar slišati. Karikatristi so risali moške, ki so zamenjali pa tudi uspešno obdelovali svoje hlačnice in pleše z vžigalicami. Plešast debeluh je stregel za gostilniško mizo svojim prijateljem z ognjem, tako da je prižgal vžigalice na svoji pleši. Spodaj je bilo pa napisano: »Drgalo nosim kar s seboj.« Toda polagoma so vžigalice prodirle med ljudi. Ko so se pojavile še škatlice, ob katere praskamo zdaj vžigalice, da se prižgo, je nastopila vžigalica svojo zmagovitost po svetu. Samo izumitelj je zapadel pozabi. Jirinyi se je vrnil leta 1842 na Madžarsko in o njem ni bilo pozneje nobenih vesti več.

Roosevelt — najdražji predsednik

List »New York Times« je izračunal, da je Roosevelt najdražji predsednik, kar so jih kdaj imele ameriške Zedinjene države. Roosevelt je v teku svojega predsednikovanja izdal že več državnega, od davkoplačevalcev iztisnjene denarja, kakor vsi dosedanjí ameriški predsedniki od Washingtona dalje skupaj. Ameriški statistiki so izračunali, da so znašali vsi državni izdatki od leta 1789 do 7. decembra 1941, ko je Amerika po Rooseveltovem prizadevanju in zaslugi stopila v vojno, skupno 197.18 milijard dolarjev. Roosevelt pa je samo v teh par mesecih vojne izdal že 197.27 milijard dolarjev. Tekoči vojni izdatki Zedinjenih držav se po računih omejenega lista približujejo že eni milijardi na teden! Da Rooseveltova »popularnost« spričo takega gospodarstva z državnim denarjem vedno bolj »narašča«, je pač samo ob sebi razumljivo. Blagodati Rooseveltove politike se vedno bolj poznajo na žepih ameriških davkoplačevalcev.

D. Du Maurier;

Prva žena

Roman

»Ne kajsi dobro, Beatrice,« sem odgovorila. »O, to ni važno. Samo da znaš igrati. Jaz nimam potrpljenja z ljudmi, ki jih ni volja, da bi se naučili. Kaj pa naj človek dela pozimi med čajem in večerjo pa po večerji? Razgovarjati se ne moreš kar naprej.«

Zakaj se ne bi mogla? mi je bilo na jeziku. A dejala sem si, da je bolj preprosto, če molčim.

»Zdan, ko je prišel Roger v pametna leta, nam časih pripelje svoje prijatelje, in ob takih dne« je kar zabavno,« je nadaljevala. »Skoda, da nisi bila o božiču pri nas! Neznanstvo dobro smo se imeli. Giles je bil kakor riba v vodi. Ves neumen je na semljenje, in če ima v glavi nekaj kozarcev kipečega, se mu moraš smejati, da bi te bilo skoraj konec. Tolikokrat pravimo, da je zgrešil poklic, ker bi bil moral postati gledališki igralec.« Zamislila sem si Gilesa in njegov veliki okrogli obraz z rožnatimi nocočmi; prepričana sem bila, da bi me ob njegovem smešnem nastopu po nekaj kozarcih kipečega vina obšla rdečica. »On pa Dickie Marsh, naš stari prijatelj, sta se oblekla po žensko in zapela dvospev. Kaj so pomenile besede, ni bilo moči prav razumeti, a saj ni šlo za to. Lomilo nas je od smeha.«

Iz vlnudnosti sem se nasmehnila. »Lahko si mislim, kako zabavno je bilo...«

V duhu sem videla vse te prijetne ljudi, ki so že dolgo poznali drug drugega, kako se zbijajo sem ter tja. Roger je bil gotovo podoben očetu. Beatrice se je še ob spominu smejala. »Ubogi Giles, nikoli ne bom pozabila njegovega obraza, ko mu je Dick spustil iz sifona curek sodavice za tilnik. Vsi smo imeli solzne oči.«

Misel, da utegnem biti ta božič povabljen k Beatrici, me je navdajala z nemajhnim strahom. A kdo ve, morda mi pride influenca na pomoč...

»Seveda se nismo imeli nikoli za Bog si ga vedi kakšne igralice,« je govorila. »A tako, samo da se človek nasmeje v domačem krogu... V Manderleyu da, tu bi bilo okolje za gledališko predstavo res prekrasno. Spominjam se zgodovinskega izprevida, ki so ga priredili pred nekaj leti. Za vse prizore so naročili osebe in kostume iz Londona. Seveda, takšna reč terja velikih priprav.«

»Da, da,« sem rekla.

Nekaj časa je Beatrice vozila, ne da bi odprla usta. »Kako se ima Maksim?« je vprašala nato.

»Izvrstno, hvala.«

»Je dobre volje? Je srečen?«

»O da. Rekla bi.«

Ozka kmečka pot je zdaj terjala vso njeno pozornost. Jaz sem ta čas ugibala, ali ji naj kaj povem zastran gospe Danversove. In pa zastran Favella. Nisem hotela, da bi potem netenkovitno izblebetala vso stvar Maksimu.

»Beatrice,« sem se nazadnje odločila, »ali si kdaj slišala govoriti o nekem Favellu? Jack Favell mu je ime.«

»Jack Favell?« je ponovila. »Da, ime mi ni znano. Počakaj... Jack Favell? I, seveda. Nepridrav prvega reda. Pred leti sem ga nekoč videla.«

»Včeraj je bil v Manderleyu pri Danversovki.«

»Res? Oh, konec koncev ni to nič čudnega...«

»Zakaj?«

»Ce se ne motim, je bil Rebeke bratranec.«

Osupnila sem. Ta človek Rebeke bratranec? Njegova bratranca bi si bila mislila pač nekoliko drugačnega. Ne takšnega, kakršen je bil Favell...

»Oh!« sem dejala. »Nisem vedela.«

»Svoje dni je menda precej zahajal v Manderley,« je rekla Beatrice. »Sicer pa ne vem... Ne morem trdit... Jaz sem bila bolj redek gost... Njen malce trpki ton mi je zbujal vtis, da se ne mara pregloboko spuščati v to reč.«

»Meni se ni zdel kdo ve kako simpatičen,« sem pripomnila.

»Ne bi rekla, da je.« In pri tem sva ostali. Da me je bil Favell prosil, naj o njegovem obisku ne govorim, ji iz previdnosti nisem omenila. Stvar bi bila utegnula povzročiti nevspešno zapletljivo. V tem sva dospeli do cilja. Lésa iz belega lesa, za lesa gladka, s peskom posuta pot.

»Ne pozabi, da je starica skoraj slepa,« je rekla Beatrice. »In v njeni glavi tudi ni več vse v redu.«

Telefonirala sem strelčnici, da pojde vse po sreči. Velika hiša iz rdeče opeke se mi je zdela zgra-

jena v slogu pozne viktorijanske dobe. Zelo lepa ni bila. Na prvi pogled si spoznal v nji dom, dobro oskrbovan od mnogostevnih služkinj, ki se čuti gospodo. Vse to zaradi stare gospe, ki je slepa.

Gizdava sobarica nama je prišla odprati.

»Dober dan, Nora, kako je?« je vprašala Beatrice.

»Hvala, gospa, izvrstno. Upam, da se tudi vi dobro imate.«

»O, hvala; gre, kakor vidite. Kaj pa babica, Nora?«

»Zdan tako, zdan tako, gospa. En dan dobro, drugi dan slabo. Ne da bi ne bila pridna, tega ne pravim... Gotovo vas bo zelo vesela...« Tako govorila me je radovedno pogledala.

»Tu je gospa gospoda Maksima,« je rekla Beatrice.

»Čast mi je, gospa. Kako se imate?« je rekla Nora.

Skrozi vežo in s pohištvo prenapolnjeno dvorano sva prišli na verando, ki je gledala na štirikotno, skrbno postrženo trato. Na stopnicah verande so stale lepe žive geranije v kamenitih vazah. V kotu, na bolniškem vozčku, podprta z blazinami in zavita v kup ogrinjalec, je želela Beatrika babica. Ko sem se ji približala, sem opazila izrazito, skoraj neverjetno podobnost z Maksimom. Prav takšen bi bil na pogled Maksim, ko bi bil nadložen in slep.

Strežnica, ki je sedela ob vozčku, je vstala, položila znamenje v knjigo, iz katere je dotlej glasno čitala, in se nasmehnila Beatrici.

»Kako se imate, gospa Lacy?« je dejala.